

22.01.2019

POL-2019-2181

Eduskunta/
Hallintovaliokunta

HE 273/2018 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta**1 Yleistä**

Helsingin poliisilaitos katsoo, että esityksessä ehdotetut muutokset kansainvälistä suojelua koskevan uusintahakemusmenettelyn väärinkäytön vähentämiseksi ovat asianmukaisia. Erityisesti esityksen 95 § (matkustusasiakirjan haltuunotto) on omiaan selkiyttämään nykyistä tilannetta.

2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan**2.1 Biometriset tunnistheet**

Helsingin poliisilaitos ottaa lausunnossaan kantaa lähinnä hallituksen esityksen yleisperustelujen kohtaan 4.2, vaikutukset viranomaisten toimintaan.

Ensimmäisessä kappaleessa kuvataan poliisin ja rajatarkastusviranomaisen toimintaa uusintahakemusta vastaanotettaessa. Viranomaisten rooli korostuu lähinnä hakijan puhuttamisessa. Kyseisen kuvauksen yhteydessä mainitaan myös, että hakijasta otetaan biometriset tunnistheet.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (n:o 603/2013, kansainvälistä suojelua hakevat henkilöt) 9 artiklassa (Sormenjälkien kerääminen, siirtäminen ja vertailu) todetaan seuraavaa:

"Kunkin jäsenvaltion on otettava viipymättä kaikkien vähintään 14 -vuotiaiden kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden kaikista sormista sormenjäljet ja siirrettävä ne ja tämän asetuksen 11 artiklan b – g alakohdassa tarkoitetut tiedot keskusjärjestelmään mahdollisimman pian ja viimeistään 72 tunnin kuluttua siitä, kun kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on jätetty asetuksen (EU) N:o 604/2013 20 artiklan 2 kohdassa määritellyllä tavalla."

Kyseinen artikla ei erottele sitä, onko kyseessä ensimmäinen vai sen jälkeen tehty hakemus. Tämä ei myöskään velvoita viranomaisia ottamaan jokaisen hakemuksen yhteydessä tunnistheet Eurodac -järjestelmää varten. Ensimmäisen hakemuksen yhteydessä rekisteröinti suoritetaan aina, joten

hakijan tiedot ovat jo rekisterissä uusintahakemusta vastaanotettaessa. Jos hakija on hakemusten välissä hakenut turvapaikkaa jossain muussa EU - maassa, se ei vaikuta hakijan oikeuksiin tai uusintahakemuksen prosessiin Suomessa.

Maininta biometrisistä tunnisteista 4.2. kohdassa on näiltä osin turha ja voi aiheuttaa epäselvyyttä. Uudistuksen 102 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa ei tätä mainintaa biometrisistä tunnisteista ole, joten se olisi poistettava myös kohdasta 4.2.

Samassa yhteydessä huomioitava, että kyseinen rekisteröinti on erittäin aikaa vievää. Poliisilaitos katsoo, että ottaen huomioon tässä lakiehdotuksessa olevat muut muutokset, poliisiin tulisi erityisesti kohdentaa voimavarojaan hakijan kuulemiseen perusteiden osalta, jolloin itse hakemuksen vastaanotto nopeutuu huomattavasti (mikäli rekisteröinti jätetään harkinnan varaiseksi). Rekisteritarkastukset tulee edelleen tehdä.

2.2 Maahanmuuttoviraston päivystysjärjestelmä

Päivystysjärjestelmän yhteydessä on mainittu:

"Päivystyksessä tulee olla mukana tarpeeksi ammattitaitoisia ja asianmukaisen koulutuksen saaneita Maahanmuuttoviraston virkamiehiä, jotka pystyvät nopealla aikataululla arvioimaan hakemusten perusteita ja päättämään, onko kyse palautuskiellon tilanteesta."

Kyse ei voi olla pelkästään palautuskiellosta päättäminen vaan maahanmuuttoviraston tulee päivystysluonteisesti tehdä hakemuksen osalta kokonaisharkinta ja päättää onko hakemus mahdollisesti tehty vain täytäntöönpanon estämis- tai viivyttämistarkoituksessa.

Poliisipäällikkö
Poliisikomentaja

Tomi Vuori

Apulaispoliisipäällikkö

Heikki Kopperoinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 22.01.2019 klo 15:12. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi